

Vedtatt av IMKs styre 10. september 2013

TILTAK FOR FAGLIG STYRKING

IMKs MÅL OG UTFORDRINGER

Utgangspunktet for prosess faglig styrking er IMKs langsiktige mål slik de er slått fast i IMKs strategiske plan IMK2020. Her heter det blant annet at IMKs hovedmål er *å utvikle deler av kjernevirksomheten (undervisning, forskning og formidling) til et internasjonalt ledende nivå.*

Instituttets virksomhet holder et jevnt godt nivå. Instituttet utmerker seg imidlertid ikke som fremragende langs indikatorene vi måles etter på UiO. For eksempel:

- IMK har relativt mange prosjekter, men de fleste av disse er små. Ved inngangen til 2013 var det kun tre IMK-ledete prosjekter som hadde ei ramme på over en million.
- Alle IMKs ansatte publiserer bra. Sammenliknet med andre institutter på HF har imidlertid IMKs rangering endra seg fra å være helt i tet på publisering, til å være så vidt over gjennomsnittet.
- Studiene på IMK har høy søknad, andelen masterkandidater som fullfører har økt, men frafallet på bachelor er høyt.

Skal IMK bli internasjonalt ledende forutsetter dette at instituttet får flere store, gjerne internasjonale prosjekter med høyt publiseringsnivå. Dette vil styrke forskningen som igjen bør styrke undervisningskvaliteten ved at emner og veiledning knyttes til forskningen.

Dette krever målrettet innsats for å styrke IMK faglig. Ad hoc-gruppa påpekte at det i dette arbeidet vil være flere hensyn som må ivaretas og trakk særlig fram forholdet mellom bredde og spiss, og mellom individuelt arbeid og samarbeid (se boks).

FRA AD-HOC-GRUPPAS NOTAT 8. APRIL 2013:

BREDDE OG SPISS

Faglig styrking må balansere hensynet til å ivareta bredden i faget med hensynet til å utvikle noen områder til å bli særlig fremragende. UiOs prioriteringspolitikk slår fast at en bredde med høy kvalitet gir grobunn for det fremragende. Samtidig skal det satses særlig på områder som allerede har høy kvalitet. IMKs strategiske plan 2020 vektlegger å satse på områder der IMK har særlige forutsetninger.

Arbeidsgruppa anbefaler:

- IMK bør sikre en faglig bredde som er tilstrekkelig til å ivareta de grunnleggende undervisningsbehovene. Ut over dette bør IMK satse ekstra på fagområder der instituttet har særlige forutsetninger for å være fremragende.

INDIVIDUELT ARBEID OG SAMARBEID

Faglig styrking må også balansere hensynet til å gi den enkelte ansatte individuelle muligheter med hensynet til å fremme samarbeid. Framtidige satsinger både i form av forskningsprosjekter og utvikling av undervisning vil kreve initiativer av en viss størrelse basert på internt og/eller eksternt samarbeid.

Arbeidsgruppa anbefaler:

- IMK bør fortsatt legge godt til rette for individuelle initiativer og forskningsinteresser. Samtidig er den store utfordringa å få til større grad av faglig samarbeid. Nye store tiltak bør derfor primært rettes inn mot å fremme samarbeid.

Det er mange virkemidler som kan bidra til å fremme flere store og internasjonale prosjekter ved IMK. Gode faglige møteplasser, en samarbeidskultur der vi deler erfaringer og råd om forskning og undervisning, og strategisk arbeid for å påvirke programmer i EU og NFR er eksempler på virkemidler som krever innsats, men ikke store økonomiske ressurser.

Tiltakene som diskuteres i dette notatet er imidlertid tiltak knyttet til økonomiske ressurser, nærmere bestemt:

- IMKs disponible midler gjennom budsjettene.
- Bruk av frikjøp og forskningstermin.

Nyansettelser behandles i forbindelse med IMKs stillingsplan og tas ikke opp her.

BRUK AV DISPONIBLE MIDLER

Det foreslås at disponible midler brukes slik at IMK viderefører tiltak som støtter opp om den enkeltes faglige aktivitet, samtidig som nye tiltak hovedsakelig rettes inn mot å fremme samarbeid. Det legges da særlig vekt på samarbeid som peker fram mot nye store, gjerne internasjonale prosjekter med høyt publiseringsnivå.

TILTAK SOM UNDERSTØTTER DEN ENKELTE ANSATTES FAGLIGE AKTIVITET:

Hver enkelt faglige ansatt har faglig aktivitet som hovedinnhold i sin stilling. Særlig forskningsaktivitetene krever ofte noe midler til konferanser og reiser, og innkjøp av bøker og utstyr. Det er viktig at en del slike midler er lett tilgjengelig og at dette er forutsigbart for den enkelte.

I 2013 hadde IMK tre tiltaksordninger som til sammen innebar at aktive faglige ansatte kunne få 65.000 kroner for å understøtte egen faglige aktivitet, eventuelt i samarbeid med andre:

DRIFTSMIDLER

Alle vitenskapelig ansatte fikk i 2013 25.000 i driftsmidler i året.

Tiltak:

Ordning med driftsmidler videreføres. Eventuelle justeringer i beløp skjer i forbindelse med årlige budsjettbehandlinger.

SMÅFORSKMIDLER

Alle vitenskapelig ansatte som i de siste 3 år har publisert minst tre tellende publikasjoner og/eller andre tilsvarende resultater kan søke om 20.000 i småforskmidler i året.

Tiltak:

Ordning med småforskmidler videreføres. Eventuelle justeringer i beløp skjer i forbindelse med årlige budsjettbehandlinger.

STIMULERINGSMIDLER

I 2013 vedtok IMKs styre i tillegg å lyse ut 300.000 kroner til støtte til aktive forskere og undervisere som trente et ekstra tilskudd til for eksempel reise, artikkelpublisering eller annen relevant aktivitet. Søknadene kunne være på inntil 20.000.

Stimuleringsmidlene har fungert i tråd med hensikten. I løpet av de første to månedene etter at utlysninga ble kunngjort har instituttledelsen mottatt mange søknader. Søknadene har typisk vært fra ansatte med lite eller ingen driftsmidler som ved å søke stimuleringsmidler fra IMK har kunnet øke sin aktivitet, særlig gjennom konferansedeltakelse. Videre har det vært et godt antall søknader fra særlig aktive IMK-forskere som ved hjelp av disse midlene har kunnet øke sin aktivitet ytterligere.

Tiltak:

Ordningen med stimuleringsmidler videreføres dersom det er rom i budsjettet for dette. Ordningen og eventuelt volum på denne behandles som del av de årlige budsjetter.

TILTAK SOM STIMULERER ØKT FAGLIG SAMARBEID:

I tillegg til at hver enkelt driver sin forskning er det særlig viktig å stimulere til økt faglig samarbeid. Framtidige satsinger på UiO så vel som framtidige større forskningsprosjekter fra EU og NFR krever faglig samarbeid både innad på IMK og ut mot andre miljøer.

SAMARBEIDSTILTAK

I 2013 vedtok IMKs styre en ordning med enkle samarbeidstiltak der målet var å støtte grupper av faglig ansatte som vil utvikle konkrete samarbeid, for eksempel skape faglige arenaer, holde seminarer, utarbeide søknader m.m. Minst to vitenskapelig ansatte måtte være involvert i samarbeidene. Det var en forutsetning at midlene skulle brukes i løpet av 2013.

Utlysninga bidro til en lang rekke søknader som illustrerer både pågående og gryende samarbeid ved IMK. På sikt vil flere av disse også kunne resultere i nye prosjekter.

Ordningen er en god ordning for å etablere nye samarbeid. Den kan derfor brukes også ved andre anledninger. Ordning bør imidlertid ses i sammenheng med ordningen med støtte til langsiktige samarbeid som foreslås under. Det vil ikke være hensiktsmessig å lyse ut midler til enkle samarbeidstiltak samtidig med at de langsiktige samarbeidsmidlene lyses ut. Ordningen kan imidlertid brukes i andre år og ikke minst i forkant av nye langsiktige samarbeidstiltak.

Tiltak:

Ordningen med enkle samarbeidstiltak kan brukes i gitte situasjoner, for eksempel i forkant av nye langsiktige samarbeidstiltak. Dette behandles som del av budsjettprosessene.

LANGSIKTIGE SAMARBEID

En ny ordning der et begrenset antall langsiktige samarbeid gis støtte foreslås etablert. Antallet langsiktige samarbeid fastsettes ikke på forhånd, men avgjøres etter en vurdering av søknadenes kvalitet og potensial til å realisere hovedmålet.

Utforming av tiltaket er nærmere beskrevet nedenfor:

Mål:

IMK skal "utvikle forskere og forskningsmiljøer som er med og preger den internasjonale forskningsfronten på områder der IMK har særlige forutsetninger." (IMK2020). I tråd med dette slår IMKs strategiske plan fast

at IMK skal sikte mot større forskningsprosjekter, som EU-prosjekter, og større sentre, som sentre for fremragende forskning. Hovedmålet med de langsiktige samarbeidene er å bidra til dette.

De langsiktige samarbeidene må vise at de har planer, vilje og evne til å utvikle forskningsmiljøer med styrke og mulighet til å utvikle slike prosjekter/sentre. Utvikling av forskningsrådsprosjekter kan inngå i dette, men målsettingen med samarbeidet må være enda større prosjekter/sentre.

Organisering:

De langsiktige samarbeidene må være solid forankra på IMK med minimum tre fast vitenskapelig ansatte. Samarbeidene må gjerne involvere postdoktorer, phd-kandidater og masterstudenter. I tillegg kan samarbeidene inkludere eksterne samarbeidsparter.

Midler:

De langsiktige samarbeidene vil få en vesentlig del av IMKs strategiske midler. Størrelse på tiltaket avhenger av IMKs økonomi og behandles i forbindelse med budsjettbehandlingen. De langsiktige samarbeidene vil typisk kunne få:

- Driftsmidler (til reise, publisering, vitenskapelig assistanse etc).
- Noe frikjøp av leder.
- Mulighet til å få framtidige rekrutteringsstipend som tildeles IMK.
- Tilbud om ekstern rådgivning i arbeidet med å utvikle søknad om stort prosjekt/senter.

Varighet:

Tilsagn om midler gis for to år med mulighet for to års forlengelse etter søknad.

Utvelgelsesprosess

Langsiktige samarbeidsmidler for 2014-2015 lyses ut etter styrets første behandling av budsjett og langtidsbudsjett, dvs i oktober/november.

I vurdering av søknadene legges det særlig vekt på samarbeidets potensial til å realisere tiltakets hovedmål.

Søknadene vurderes av instituttledelsen som utformer en innstilling. Ledelsen innhenter på forhånd råd fra styrets eksterne representant og eventuelt vararepresentant. De eksterne representantene kjenner instituttet og instituttets strategiske planer godt, samtidig som de har et utenfrablikk. Deres råd vil derfor være verdifulle for ledelsens vurderinger. Styret fatter endelig beslutning.

Krav til søknad:

Søknaden må inneholde:

- Beskrivelse av bærende faglig idé, inntil 3 sider.
- Hovedmål og planer for arbeidet inkl planer og potensial for å søke om store prosjekter/sentre, inntil 2 sider.
- Oversikt over deltakere, organisering av arbeidet, involvering av stipendiater og studenter, inntil 2 sider.
- Prosjekt-cv (dvs oversikt over sentrale prosjekter deltakerne har ledet eller vært sentral deltaker i som dokumenterer potensial for å bygge nye store satsinger), inntil 2 sider.

POLICY FOR FORSKNINGSTERMIN OG FRIKJØP

Her foreslås en videreføring av IMKs etablerte policy:

- *Forskningstermin:* Ordinær forskningstermin behandles etter søknad slik dette er beskrevet i UiOs retningslinjer. Søknader innvilges så langt praktisk mulig gitt at terminen skal brukes målrettet til faglig fordypning
- *Frikjøp i forskningsprosjekt:* Når det søkes om eksterne forskningsprosjekter kan det også legges inn midler til frikjøp i tråd med HFs retningslinjer. Det må gis tillatelse til dette. Endelig avtale om frikjøp inngås etter at prosjektet er innvilget.
- *Frikjøp som kompensasjon.* I noen tilfeller kan frikjøp også gis som kompensasjon for særlige forpliktelser utafør IMK. Dette kan for eksempel være i tilknytning til oppgaver i UiOs tverrfakultære satsinger.
- *Frikjøp til søknadsskriving.* I enkelte tilfeller kan også frikjøp innvilges til utarbeiding av svært omfattende forskningssøknader. Dette gjelder for eksempel EU-søknader der HF ofte lyser ut frikjøpsmidler.
- *Andre frikjøp.* UiO har også enkelte andre frikjøpsordninger, som for eksempel kvalifiseringsstipend. Disse behandles etter søknad.

IMK praktiserer arbeidspliktbestemmelsene i tråd med retningslinjene fra HF og frikjøp i eksternt finansierte prosjekter i tråd med universitetsstyrets føringer og HFs anbefalinger.